

Michał Boksa
Poznań

**MATERIAŁY ZBIGNIEWA ZAKRZEWSKIEGO
(1912–1992)
(P.III–100)**

Zbigniew Zakrzewski herbu Trzaska urodził się 15 sierpnia 1912 roku w Puszczykowie pod Poznaniem, jako syn lekarza, społecznika, działacza niepodległościowego i harcerskiego Ksawerego Zakrzewskiego (1876–1915) i działaczki społecznej Janiny z domu Dygat (1873–1941). Uczęszczał do Gimnazjum św. Jana Kantego w Poznaniu, w którym zdał egzamin maturalny w 1930 roku. Od 1930 roku studiował prawo i ekonomię na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego (UP). W 1934 roku uzyskał dyplom magistra praw na podstawie pracy o prawach obywatelskich, a w 1935 roku dyplom magistra nauk ekonomiczno-politycznych na podstawie pracy o teorii pieniądza, której promotorem był prof. Edward Taylor. W 1938 roku obronił pracę doktorską pt. *Witold Skarżyński–ekonomista Wielkopolski*, napisaną pod kierunkiem prof. Edwarda Taylora.

W latach 1935–1936 pracował w Centrali Banku Cukrownictwa SA w Poznaniu, następnie w latach 1936–1938 w Oddziale Banku Polskiego w Ostrowie Wielkopolskim, a w latach 1938–1939 w Centrali Banku Polskiego w Warszawie. We wrześniu 1939 roku jako delegat Banku Polskiego konwojował złoto z Polski do Bukaresztu, gdzie segregował to co zebrano w ramach Funduszu Obrony Narodowej. Stamtąd udał się do Francji, gdzie do czerwca 1940 roku służył w 1 Dywizji Grenadierów. Po upadku Francji powrócił do okupowanej Polski, gdzie trafił na 3 miesiące do niemieckiego więzienia w Katowicach. W latach 1940–1941 pracował w Komunalnej Kasie Oszczędności w Radomiu. Od 1941 do 1944 roku pracował w majątkach rolnych na terenie Generalnego Gubernatorstwa.

Po zakończeniu działań wojennych był sekretarzem prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) w Łodzi, a następnie powrócił do stolicy Wielkopolski. W latach 1945–1947 pracował w Oddziale NBP w Poznaniu. Równolegle w 1945 roku podjął pracę w Akademii Handlowej w Poznaniu, przemianowanej w 1950 roku na Wyższą Szkołę Ekonomiczną (dalej WSE) w Poznaniu. Na tejże uczelni był starszym asystentem (1945–1946), adiunktem (1946–1950), zastępcą profesora (1950–1955), docentem (1955–1958). Od 1950 do 1969 roku pełnił funkcję kierownika Katedry Ekonomiki Handlu (przemianowanej następnie na Katedrę Ekonomiki Handlu Wewnętrznego) WSE w Poznaniu. Równolegle w latach 1957–1967 był kierownikiem Katedry Ekonomii Politycznej WSE w Poznaniu. Sprawował funkcje prodziekana Wydziału Handlowego (1950–1951), dziekana Wydziału Ogólno-Ekonomicznego (1957–1962), prorektora (1951/52–1955/56, 1965/66–1968/69) i rektora (1959/60–1961/62) WSE w Poznaniu. Ponadto w latach 1946–1948 wykładał

ekonomię i handel zagraniczny w Akademii Handlowej w Szczecinie, zaś od 1949 do 1951 roku ekonomikę handlu na UP.

W 1958 roku otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego, a w czerwcu 1964 roku tytuł profesora zwyczajnego. Od 1969 roku do sierpnia 1982 roku pełnił funkcję dyrektora Instytutu Ekonomiki Obrotu Towarowego, przemianowanego później na Instytut Handlu Wewnętrznego i Usług Akademii Ekonomicznej (dalej AE) w Poznaniu. W 1982 roku przeszedł na emeryturę, lecz nadal czynnie pracował naukowo i dydaktycznie w tymże Instytucie, a następnie w Katedrze Handlu i Marketingu AE w Poznaniu.

Był członkiem kolegium redakcyjnego kwartalnika „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”; przewodniczącym Komisji Wydawniczej Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (dalej PTE) w Poznaniu; członkiem Wydziału Nauk Rolniczych i przewodniczącym Sekcji Obrotu Rolnego Komitetu Ekonomiki Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk (1960–1968), przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Handlu Wewnętrznego i Usług w Warszawie (1964–1978), Rady Naukowej Instytutu Naukowego Handlu oraz Sekcji Ekonomicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

W PTE był członkiem (od 1946 roku), przewodniczącym Sekcji Obrotu Towarowego Oddziału w Poznaniu (1953–1985), przewodniczącym Oddziału Wojewódzkiego w Poznaniu (1955–1962) oraz członkiem Zarządu Głównego w Warszawie (1957–1959).

Do Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (dalej PTPN) należał w latach 1952–1992. W PTPN był członkiem Komisji Nauk Społecznych (od 1952 roku), Wydziału Historii i Nauk Społecznych (od 1958 roku), Komisji Nauk Ekonomicznych (od 1965 roku), Komitetu Redakcyjnego Komisji Nauk Ekonomicznych (od 1969 roku); współzałożycielem, przewodniczącym (1964–1968), członkiem (od 1975 roku) Prezydium Komisji Nauk Ekonomicznych; członkiem (1964–1981) i przewodniczącym (1978–1981) Komisji Rewizyjnej; prezesem (1981–1987) i członkiem honorowym (od 1988 roku).

Od 1949 roku był członkiem Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania (dalej TMMP), a w latach 1960–1987 jego wiceprezesem. Otrzymał też tytuł Prezesa Honorowego tegoż towarzystwa.

Pełnił stanowisko przewodniczącego Komisji Rozwoju miasta Poznania (1964–1980) oraz przewodniczącego Sekcji Obrotu Towarowego Rady Naukowo-Ekonomicznej przy Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego w Poznaniu. Uczestniczył w radach naukowo-ekonomicznych przy Prezydium Rady Narodowej Miasta Poznania, Wojewódzkiej Rady Narodowej oraz Dyrekcji Targów Poznańskich.

W latach 1983–1984 był prezesem Klubu Inteligencji Katolickiej (dalej KIK) w Poznaniu. Współpracował też z organizacjami antyalkoholowymi. W latach 1959–1990 należał do kolegium redakcyjnego czasopisma „Zdrowie i Trzeźwość”, propagującego abstynencję. Był członkiem honorowym Stowarzyszenia Absolwentów AE w Poznaniu oraz członkiem honorowym Komitetu Obchodów 25. Rocznicy Poznańskiego Czerwca 1956 (1981).

W swej pracy naukowej zajmował się: teorią wymiany, istotą handlu, historią myśli ekonomicznej w nauce o handlu, problematyką długofalowej polityki gospodarczej w dziedzinie rynku i handlu, rozwojem myśli ekonomicznej o handlu, przestrzennymi problemami w sferze obrotu towarowego oraz społeczno-ekonomiczną efektywnością handlu wewnętrznego, zagadnieniami lokalizacji sieci handlowej i ogólnymi zasadami jej

prawidłowej lokalizacji, badaniem konsekwencji rozwoju nauki o handlu, ogólnoteoretycznymi problemami funkcjonowania handlu i współzależnością zjawisk gospodarczych w sferze wymiany, metodologią nauk ekonomicznych, rolą banków w gospodarce, teoriami monetarnymi. Stworzył poznańską szkołę nauki o handlu i jej podstawy teoretyczne. Opracował teorię funkcji handlu wyjaśniającą przesłanki handlu w ujęciu instytucjonalnym. W latach 1970–1982 był koordynatorem prac badawczych, poświęconych roli i miejscu handlu w gospodarce, polityce rynkowej i jej instrumentom.

Wypromował około 700 magistrów i 26 doktorów. Jego dorobek naukowy obejmuje blisko 400 publikacji, głównie z zakresu ekonomii oraz historii regionalnej i kulturoznawstwa. Do głównych prac ekonomicznych należą: *Ekonomika skupu i obrotu produktami rolnymi* (współautor 1957), *Polityka zbytu produktów rolnych* (1959), *Obrót towarowy w ujęciu przestrzennym* (1962), *Rozwój polskiej myśli ekonomicznej w nauce o handlu* (1966), *Ekonomika obrotu towarowego* (współautor 1967), *Wstęp do teorii handlu wewnętrznego* (1969), *Ekonomika handlu wewnętrznego* (1972), *Rola handlu spółdzielczego w zaopatrzeniu miasta Poznania w artykuły żywnościowe z Wielkopolski* (współautor 1972), *Rola i funkcje handlu wewnętrznego* (1976), *Działalność Akademii Ekonomicznej w Poznaniu* (1976), *Z badań nad handlową obsługą przemysłu i rolnictwa* (1978), *Kształtowanie rynku dóbr konsumpcyjnych* (współautor 1981), *Polityka rynkowa i jej instrumenty* (współautor 1981), *Nauka o handlu wewnętrznym w świetle literatury polskiej (1945–1983)* (1985). Najważniejsze prace z zakresu historii regionalnej i kulturoznawstwa to: *Nazwy osobowe i historyczne ulic Poznania* (1971), *Przechadzki po Poznaniu lat międzywojennych* (1974); *Cmentarz Zasłużonych św. Wojciecha w Poznaniu* (współautor 1982, 1997); *Ulicami mojego Poznania. Przechadzki z lat 1918–1939* (1985), *Urbanistyka i architektura: na przykładzie Poznania* (1986), *Wspominam Poznań. Fakty i refleksje* (1986); *Kulturoznawstwo dla ekonomistów* (1989); *Wielkopolanie w kulturze polskiej: refleksje nad przeszłością* (1992). Był autorem haseł do *Encyklopedii ekonomiczno-rolniczej* (1964), *Wielkiej encyklopedii powszechnej PWN* (1968) i *Wielkopolskiego słownika biograficznego* (1981).

Otrzymał: Medal 10-lecia Polski Ludowej (1955), Złoty Krzyż Zasługi (1957), Odznakę 10-lecia Zrzeszenia Studentów Polskich (1960), Odznakę Honorową miasta Poznania (1964), Odznakę Honorową Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Zasłużony Popularyzator Wiedzy (1964), Odznakę Pamiątkową „Gryf Pomorski” – za zasługi dla województwa szczecińskiego (1966), Złotą Odznakę Akademickiego Związku Sportowego (1967), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1968), Odznakę Honorową Zrzeszenia Studentów Polskich (1968), Odznakę Honorową „Za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego” (1969), Odznakę „Zasłużony Pracownik Handlu” (1969), Odznakę Honorową Społecznego Komitetu Przeciwalkoholowego (1970), Tytuł Honorowy „Zasłużony Nauczyciel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” (1973), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1976), Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” (1976), Złotą Odznakę Honorową Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa (1977), Nagrodę im. Edwarda Raczyńskiego Poznańskiego Oddziału Stowarzyszenia Autorów Polskich za rok 1991 za całokształt twórczości popularyzującej historię Poznania (1992), tytuł doktora honoris causa Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (1986), tytuł honorowego obywatela województwa poznańskiego i honorowego obywatela miasta Poznania (1992).

We 1940 roku ożenił się z Godzisławą Elżbietą Donimirską (1919–2003), z którą miał 6 dzieci: Barbarę (ur. 1946), Tomasza (ur. 1948), Stanisława (1951–1998), Marię (ur. 1955), Annę Elżbietę (1957–1960), Joannę (ur. 1964).

Zmarł 19 sierpnia 1992 roku w Poznaniu. Jego pogrzeb odbył się 25 sierpnia 1992 roku na Cmentarzu Komunalnym nr 2 na Junikowie w Poznaniu. 12 kwietnia 2014 roku, szczątki Zbigniewa Zakrzewskiego zostały przeniesione na Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan w Poznaniu.

Materiały Zbigniewa Zakrzewskiego zostały przekazane Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu w darze przez Prezydenta Miasta Poznania w 1994 roku (ks. nabytków B nr 140) oraz przez Rafała Wierchosławskiego w 2012 roku (ks. nabytków B nr 356). Pochodzą z lat 1916–2012. Prace nad spuścizną prowadził autor inwentarza w latach 2012–2025.

Spuścizna Zbigniewa Zakrzewskiego została podzielona na 6 zasadniczych grup: I. Materiały twórczości naukowej, II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej; III. Materiały biograficzne; IV. Materiały o twórcy zespołu; V. Materiały rodzinne; VI. Załączniki. W ramach poszczególnych grup i podgrup obowiązuje układ chronologiczno-rzeczowy.

Grupa I liczy 60 jednostek. Zawiera materiały twórczości naukowej z lat 1944–1992. Składa się z 7 podgrup: A. Monografie; B. Artykuły i przyczynki, hasła do encyklopedii; C. Wykłady; D. Projekty badawcze; E. Referaty; F. Odczyty; G. Przemówienia, mowy, wystąpienia, głosy w dyskusji, podsumowania sesji, zagajenia, rozmowy i pogadanki, foldery wystaw, recenzje.

W podgrupie monografii znajduje się tekst pracy pt. *Elementy przestrzenne w planowaniu gospodarczym* (j. 1), fragment podręcznika pt. *Ekonomika handlu* (j. 2), tekst opracowany na zlecenie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego pt. *Modele lokalizacji szczegółowej sieci detalicznej w mieście* (j. 3) oraz tekst *Zwierzeń* (j. 4).

Podgrupa B obejmuje teksty artykułów i przyczynków o tematyce ekonomicznej (j. 5–8, 11–12) i historycznej (j. 9–10, 15–17) oraz haseł do *Encyklopedii handlu* (j. 18) i *Encyklopedii ekonomiczno-rolniczej* (j. 19).

W podgrupie C umieszczono teksty wykładu monograficznego (j. 20) oraz wykładów wygłoszonych na AE w Poznaniu i uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* tejże uczelni (j. 21).

W podgrupie D znajdują się opracowania do problemu węzłowego *Funkcjonowanie, organizacja i kierunki rozwoju handlu wewnętrznego w Polsce* (j. 22) oraz na potrzeby Zespołu d/s Rynku przy Komisji Reformy Gospodarczej pt. *System zabezpieczeń równowagi pieniężno-rynkowej* (j. 23).

Podgrupa E obejmuje teksty referatów z zakresu ekonomii (j. 24–28 i 30–36) i historii (j. 29 i 37) wygłaszanych na konferencjach, sesjach, seminariach i posiedzeniach naukowych.

W podgrupie F umieszczono teksty odczytów o tematyce ekonomicznej (j. 39–42, 45, 47, 49–50) i historycznej (j. 38, 43–44, 46, 48, 51).

W podgrupie G znajdują się teksty: przemówień inauguracyjnych (j. 52), okolicznościowych (j. 53) i pogrzebowych (j. 54), wystąpień (j. 55–56), głosów w dyskusji (j. 57), podsumowania sesji i zagajenia konferencji (j. 58), pogadanki i rozmowy (j. 59).

Grupa II liczy 5 jednostek i obejmuje materiały działalności organizacyjno-naukowej z lat 1953–1993. Są to materiały dotyczące: współpracy z Ministerstwem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (j. 61), działalności w Spółdzielczym Instytucie Naukowym i towarzystwach naukowych (j. 62–63), uczestnictwa w sympozjum naukowym (j. 64) oraz oceny prac naukowych i magisterskich (j. 65).

Grupa III liczy 3 jednostki. Obejmuje materiały biograficzne z lat 1958–2002, w tym: dokumenty i fotografie osobiste (j. 66), bibliografie prac naukowych i popularno-naukowych (j. 67) oraz materiały dotyczące zgonu i pogrzebu (j. 68).

Grupa IV to jedna jednostka z artykułami biograficznymi i notkami prasowymi o twórcy spuścizny z lat 1977–2012 (j. 69).

Grupa V liczy 2 jednostki i zawiera materiały rodzinne z lat 1916–2012. Są to biogramy i życiorysy ojca i matki (j. 70) oraz materiały o rodzinie żony, nekrologi syna i fotografia wnuczki (j. 71).

Grupa V liczy 4 jednostki i zawiera drukowane prace Zbigniewa Zakrzewskiego z lat 1948–1983: skrypt z wykładów o handlu zagranicznym (j. 72), fragmenty podręcznika pt. *Ekonomika handlu* (j. 73), opracowanie pt. *O pracy doktorskiej w naukach ekonomicznych* (j. 74) oraz wycinki prasowe serii artykułów pt. *Ulicami mojego Poznania* (j. 75).

W Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu materiałom Zbigniewa Zakrzewskiego nadano sygnaturę P.III–100. Rozmiar zespołu po uporządkowaniu wynosi 0,45 mb. Inwentarz liczy 75 jednostek archiwalnych, uzupełnionych 5 aneksami.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Zbigniewa Zakrzewskiego, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu, P.III–100, j. 66–69.
2. Białecki K., *Klub Inteligencji Katolickiej w Poznaniu w latach 1956–1991*, Poznań 2012, s. 433–436.
3. *Bibliografia publikacji profesora Zbigniewa Zakrzewskiego za lata 1938–1971*, opracowała Hanna Maciejewska, „Poznańskie Roczniki Ekonomiczne”, T. 23: 1970, s. 315–323.
4. Gługiewicz Z., *Działalność naukowa i dydaktyczna profesora Zbigniewa Zakrzewskiego*, „Poznańskie Roczniki Ekonomiczne”, T. 23: 1970, s. 311–315.
5. Mruk H., *Twórczość naukowa prof. dr Zbigniewa Zakrzewskiego (przemówienie na Senacie Żałobnym w dniu 25.08.92 r.)*, [w:] *Pożegnanie Profesora... Przemówienia z posiedzenia żałobnego Senatu AE*, informacje i artykuły prasowe. Poznań, 28 września 1992 roku.
6. *Poczet członków Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*, pod red. Alicji Pihan-Kijasowej, Poznań 2008, s. 464.
7. Sikorski A., *Uczy do dziś. Wspomnienie o Zbigniewie Zakrzewskim*, „Iks”, R. 2002, nr 11, s. 8–9.
8. Szulce H., *Wystąpienie na Senacie Żałobnym w dniu 25.08.1992 r. poświęconym pamięci Prof. Zbigniewa Zakrzewskiego*, [w:] *Pożegnanie Profesora... Przemówienia z posiedzenia żałobnego Senatu AE*, informacje i artykuły prasowe. Poznań, 28 września 1992 roku.

9. Szulce H., *Zbigniew Zakrzewski (1912–1992)*, [w:] *Byli wśród nas. Wspomnienia i biografy*, pod red. Zenobii Knapkiewicz, Poznań 2001, s. 226–230.
10. Szulce H., *Życie i twórczość naukowa Zbigniewa Zakrzewskiego*, [w:] *Zakrzewski Zbigniew, Rozważania o handlu wewnętrznym i obszarach rynkowych*, wstęp i wybór tekstów Halina Szulce, Poznań 2007, s. 9–19.
11. Śmiełowski T., *Pamięci profesora Zbigniewa Zakrzewskiego*, „Kronika Miasta Poznania”, R. 1992, nr 3/4, s. 332–333.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1–60
A. Monografie	1–4
B. Artykuły i przyczynki, hasła do encyklopedii	5–19
C. Wykłady	20–21
D. Projekty badawcze	22–23
E. Referaty	24–37
F. Odczyty	38–51
B. Przemówienia, mowy, wystąpienia, głosy w dyskusji, podsumowania sesji, zagajenia, rozmowy i pogadanki, foldery wystaw, recenzje	52–60
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej	61–65
III. Materiały biograficzne	66–68
IV. Materiały o twórcy spuścizny	69
V. Materiały rodzinne	70–71
V. Załączniki	72–75
Aneksy	1–5

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Monografie

1. *Elementy przestrzenne w planowaniu gospodarczym*
Tekst
1950, rkp., masz. z popr. rkp., sz., k. 198
2. *Ekonomika handlu*
Tekst rozdziału *Skup produktów rolnych*
1954, rkp., masz., z popr. rkp., sz., k. 53
Druk: Warszawa 1954
3. Z.Z., Czerwiński Zbigniew, Śniegowska Danuta, *Modele lokalizacji szczegółowej sieci detalicznej w mieście*
Tekst opracowany na zlecenie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego
1964–1965, rkp., masz., druk, l., k. 90
4. *Zwierzenia*
Tekst
B.d., masz. z popr. rkp., l., k. 72

B. Artykuły i przyczynki, hasła do encyklopedii

5. *Czego oczekujemy od nowego parlamentu?*
Kryteria pomiaru efektów działania handlu detalicznego
Na marginesie „Inflacji polskiej”
Rachunkowość kupiecka w obliczu nowych zadań
Wojenna koniunktura gospodarcza Stanów Zjednoczonych A.P. w latach 1939–1945
 Teksty
 1945–1991, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 32
 Druk (poz. 3): „Ceramika Budowlana”, 1989, nr 6
6. *Znaczenie gospodarcze planowania przestrzeni*
 Tekst
 1946, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 31
7. *O lepsze przygotowanie studentów WSE do przyszłego zawodu*
Problemy metodyczne w historii ekonomiki
Zasługi Zrzeszenia Studentów Polskich w krzewieniu zmysłu społecznego wśród studentów
naszej Uczelni
 Teksty
 1954, 1970, masz. z popr. rkp., l., k. 33
 Druk (poz. 3): *Jednodniówka na 20-lecie ZSP*, Poznań 1970
8. *Region wielkopolski w pracy Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu*
 Z.Z., Halina Szulce, *Nauki ekonomiczno-handlowe w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu z okazji jej 50-lecia*
 Teksty
 1961, 1976, masz., masz. z popr. rkp., l., k. 31
9. *Stefan Rosiński 1888–1964*
Profesor dr Stanisław Waschko
 Teksty
 1964–1986, masz., druk, l. i sz., k. 8
 Druk (poz. 1): „Roczniki Ekonomiczne”, R. 1964/65, s. 353-355
 (poz. 2): „Roczniki Akademii Ekonomicznej w Poznaniu”, 1981/82–1983/84, s. 230–233.
10. *Dawny Kraków kuźnią uczonych poznańskich*
Rok 1929 poznańskim apogeum w życiu społeczno-kulturalnym Polski przedwojennej
Stan gospodarczy i perspektywy rozwoju miasta Poznania
 Teksty
 1966–1992, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 34
11. *Ekonomika i organizacja wdrażania prac naukowo-badawczych*
Ogólne podstawy więzi organizacyjnych nauki z praktyką
Rezultaty doświadczeń poznańskich placówek naukowo-badawczych w zakresie
współpracy z praktyką w świetle ankiet
 Teksty, korespondencja
 1974–1980, rkp., masz., l., k. 50

12. *Kierunki równoważenia rynku dóbr konsumpcyjnych*
Problem równoważenia rynku dóbr konsumpcyjnych
Uwagi do konspektu pracy pt. „Kompleksowa ocena działania instruktorów polityki centralnych organów gospodarczych na rynku dóbr konsumpcyjnych”
 Teksty
 1976–1977, masz., l., k. 14
 Druk (poz. 1): „Gazeta Handlowa”, R. 32: 1978, nr 7
13. *Być odpowiedzialnym*
O pełnię życia
Poszukując sensu życia
Refleksja nad postawą życiową
 Teksty
 1977–1990, rkp., masz. z popr. rkp., masz. pow., l., k. 18
 Druk (poz. 2) „Informacje Klubowe KIK”, 1977, nr 11
 (poz. 3) „Solidarność” Pismo Związku Zawodowego AE w Poznaniu 09.12.1980
14. *Moje spotkania z Akademią Ekonomiczną w Poznaniu*
 Tekst na konkurs wspomnień o organizacji nauki i szkolnictwa w Poznaniu i Wielkopolsce po II wojnie światowej, korespondencja
 1979, rkp., masz., kkp., l., k. 8
15. *O etosie Wielkopolan – przyczynek historyczny*
Poznań inicjatyw i przedsiębiorczości
Praca organiczna w Poznańskim pod zaborem pruskim
 Teksty
 1986–1988, masz. z popr. rkp., kkp., l., k. 76
 Druk (poz. 1) „W Drodze”, R. 1986, nr 5–6, s. 115–126
 (poz. 2) „Przegląd Wielkopolski”, R. 2: 1988, nr 1, s. 8–19
 (poz. 3) „W Drodze”, R. 1986, nr 5–6
16. *Pamięci dwóch zasłużonych ludzi czynu* (cz. 1 Cyryl Ratajski, cz. 2 ks. Antoni Ludwiczak)
 Teksty
 1988, rkp., kkp., l., k. 18
 Druk: *Człowiek czynu, działacz oświatowy – ks. Antoni Ludwiczak (1878–1942)*, „Przegląd Wielkopolski”, R. 2: 1988, nr 4, s. 16–20.
17. *Polska–Niemcy*
 Tekst, errata
 1991, rkp., masz., l., k. 20
 Druk: „Przegląd Zachodni”, R. 1991, nr 4, s. 183–193.
18. *Encyklopedia handlu*
 Teksty haseł
 1963, 1980, masz., masz. z popr. rkp., l., k. 20
19. *Encyklopedia ekonomiczno-rolnicza*
 Teksty haseł, umowa zlecenie, notatki
 ok. 1984, masz. z popr. rkp., l., k. 29, zob. aneks 1
 Druk: Warszawa 1984

C. Wykłady

20. *Elementy teorii popytu konsumpcyjnego*
Tekst wykładu monograficznego
1967, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 61
21. *Fenomen pracy organicznej w Poznańskim pod zaborem pruskim*
Rola absolwenta w życiu regionu i kraju
Technika pracy umysłowej
Tekst wykładu inauguracyjnego dla słuchaczy I roku studiów Wydziału Handlowo-Towaroznawczego AE w Poznaniu (06.10.1976) i wykładu na uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* AE w Poznaniu (04.09.1986)
1967–1986, rkp., masz. z popr. rkp., kkp., l., k. 25
Druk (poz. 1): „Kronika Miasta Poznania”, R. 55: 1987, nr 4, s. 5–13

D. Projekty badawcze

22. Bogna Pilarczyk, Z. Z.: *Raport końcowy grupy tematycznej 02.: „Rola i miejsce handlu wewnętrznego w polskiej gospodarce socjalistycznej”* (Problem węzłowy 09.5.1. *Funkcjonowanie, organizacja i kierunki rozwoju handlu wewnętrznego w Polsce*)
Teksty, założenia opracowań, ocena wykonania badań, korespondencja
1973–1978 i b.d., rkp., masz., l., k. 58
Druk: Warszawa 1975
23. *System zabezpieczeń równowagi pieniężno-rynkowej*
Tekst, korespondencja wychodząca
1981, rkp., masz., l., k. 27

E. Referaty

24. *Problemy pracy naukowo-badawczej i rozwoju młodej kadry w działalności wyższej szkoły ekonomicznej*
Rozwój badań naukowych dla potrzeb handlu w okresie 25-lecia PRL
Rynek rolniczy w pracach naukowo-badawczych Katedry Ekonomiki Handlu WSE w Poznaniu
Teksty referatów na Zjazd Rektorów (Warszawa 1955), posiedzenie Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN (Warszawa 23.06.1960) i seminarium Instytutu Handlu Wewnętrznego (14.06.1969)
1955–1969, rkp., masz. z popr. rkp., masz. pow., l. i sz., k. 41
Druk (poz. 2): „Handel Wewnętrzny”, R. 1969, nr 3, s. 2–12
(poz. 3): „Zagadnienia Ekonomiki Rolnej”, R. 1960, nr 6, s. 165–166

25. *Główne kierunki rozwoju ekonomiki handlu w Polsce w latach 1945–1963*

Projekt programu nauczania „Ekonomiki handlu”

Stan obecny i projekt planu perspektywicznego „Ekonomiki handlu wewnętrznego”

Teoretyczne podstawy działania handlu

Teksty referatów na konferencję katedr handlu (Zakopane 21.09.1960), posiedzenie Wydziału Historii i Nauk Społecznych PTPN (Poznań 25.03.1964), Plenum Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN (21.04.1967), na konferencję naukową Katedr Handlu Wyższych Szkół Ekonomicznych pt. *Rynek a funkcjonowanie handlu* (Zakopane 16–20.09.1967)

1960–1967, rkp., masz. z popr. rkp., kkp., masz. pow. l., k. 60

Druk (poz. 1): „Sprawozdania z posiedzeń Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, R. 1964, z. 1/2, s. 58–61

(poz. 3) „Handel Wewnętrzny”, R. 1967, nr 6, s. 1–15

(poz. 4): *Rynek a funkcjonowanie handlu*. Konferencja Naukowa Katedr Handlowych Wyższych Szkół Ekonomicznych wrzesień 1967, Poznań 1968, s. 7–18

26. *Węzłowe zagadnienia ekonomiczne i organizacyjne spółdzielczości handlu i usług w miastach na Ziemiach Zachodnich*

Zakres i system ustawy oraz ogólna problematyka oddziaływania organów administracji państwowej na działalność w handlu wewnętrznym, gastronomii, usługach i rzemiośle

Teksty referatów na konferencję naukową pt. *Udział spółdzielczości w gospodarczym i społecznym rozwoju Ziem Zachodnich i Północnych* (Wrocław 26–27.04.1960) i konferencję naukową w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego i Usług (Warszawa 30.10.1978), zaproszenie

1960, 1978, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k. 37

Druk (poz. 1): *Materiały na konferencję naukową w sprawie spółdzielczości na Ziemiach Zachodnich*. Wrocław 26–27.4.1960, Warszawa 1960, s. 1–38.

27 *Le marché des biens de consommation en Pologne*

Podstawy równoważenia rynku dóbr konsumpcyjnych w warunkach gospodarki socjalistycznej (Les fondaments de la mise en équilibre du marché des biens de consommation en économie socialiste)

Teksty referatów w Institut de Science Economique Appliquée w Paryżu (24.06.1961) i na Kolokwium Polsko-Francuskim na Uniwersytecie w Dijon (02.11.1977)

1961, 1977, rkp., masz., kkp., j. franc., pol., l., k. 19

28. *Elementy przestrzenne w metodyce badań obrotu towarowego*
Właściwości popytu konsumpcyjnego a organizacja aparatu usług
 Teksty referatów na konferencję pt. *Problemy przestrzenne w dziedzinie obrotu towarowego i konsumpcji* (Łódź 17–19.11.1969) i na sesję naukową poświęconą rozwojowi usług (Poznań, czerwiec 1966)
 1966, 1969, rkp., masz., masz. pow., l. i sz., k. 23
 Druk (poz. 1): Materiały na konferencję pt. *Problemy przestrzenne w dziedzinie obrotu towarowego i konsumpcji* Łódź 17–19 listopada 1969, Łódź 1969 i Warszawa 1971
 (poz. 2): „Studia i Informacje Instytut Przemysłu Drobno i Rzemiosła”, R. 1966, nr 9/10, s. 17–35
29. *Z dziejów myśli ekonomicznej w Wielkopolsce*
 Tekst referatu na Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Studentów Uczelni Ekonomicznych (Poznań 05.05.1969)
 1969, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 25
 Druk: „Roczniki Ekonomiczne”, R. 20: 1967/1968, s. 239–267
30. *Badania stosowane w handlu wewnętrznym*
Problem efektywności handlu wewnętrznego
 Tekst referatu dla Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, streszczenie referatu na zebranie naukowe Instytutu Handlu Wewnętrznego, korespondencja
 1970, 1980, rkp., masz., l., k. 17
31. *Cel studiów ekonomicznych*
Rola i metodyka wykładu z przedmiotów handlowych w realizacji programu studiów dla pracujących
Studia doktoranckie w zakresie nauk ekonomicznych
 Teksty referatów dot. oceny projektu reorganizacji studiów ekonomicznych, na konferencję w sprawach metodycznych problemów nauczania dyscyplin handlowych na studiach dla pracujących (Bierutowice wrzesień 1970), dla Sekcji Nauk Ekonomicznych Rady Głównej Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki
 1970–1973, rkp., masz. i masz. pow. z popr. rkp., l., k. 34
 Druk (poz. 2): *Konferencja dydaktyczna 1970*, Poznań 1971, s. 49–61
32. *System uzgadniania podaży z popytem w warunkach gospodarki socjalistycznej*
Wskaźniki oceny działalności handlu socjalistycznego
 Teksty referatów na konferencję teoretyczną w Handelshochschule w Lipsku (1–3.10.1974) i na konferencję handlową w Teresinie (29.06.1970), korespondencja
 1970, 1974, rkp., masz., masz. pow., j. niem., pol., l. i sz., k. 32
 Druk (poz. 2): „Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny”, R. 1970, nr 6
33. *Teoretyczne przesłanki działania handlu wewnętrznego*
Aktualne tendencje na rynku rolnym w Polsce
Aktualne problemy kształtowania stosunków rynkowych w Polsce
 Teksty referatów przedstawionych w Libera Università di Studi i innych rzymskich ośrodkach naukowych, tłumaczenia
 1972, rkp., masz., j. franc., pol., włoski, l., k. 56

34. *Potrzeby gospodarki a kierunki kształcenia kadr**Kształcenie dla potrzeb gospodarki*

Teksty referatów na zebranie w Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierownictwa i Instytucie EOT oraz posiedzenie naukowe Komisji Nauk Ekonomicznych PTPN (01.12.1983)

1973, 1983, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 28

35. *System polityki rynkowej**Teoretyczne podstawy polityki rynkowej**Wiodące kierunki polityki rynkowej*

Tekst, konspekt i streszczenie referatu na posiedzenie Wydziału Historii i Nauk Społecznych PTPN (Poznań 23.02.1978), na Ogólnopolską Konferencję Naukową (Boszkowo 22.05.1978), na posiedzenie Sekcji Obrotu Towarowego PTE (Poznań 19.10.1979)

1978–1979, rkp., masz., l., k. 10

Druk (poz. 1): „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych” 1978, s. 3–4

36. *Sieć usługowa w strefie północnej Poznania*

Tekst referatu na sesję naukową dot. Strefy północnej Poznania – nowych osiedli mieszkaniowych (Poznań 26.03.1986)

1986, masz. z popr. rkp., l., k. 17

37. *Religijny Poznań w okresie dwudziestolecia. Refleksje świadka**Wielkopole w kulturze polskiej*

Tekst referatu na sesję organizowaną przez KIK i Komisję Teologiczną PTPN z okazji II Kongresu Eucharystycznego (24.05.1987), streszczenie referatu na posiedzenie Komisji Historycznej PTPN (12.10.1988)

1987–1988, masz. z popr. rkp., l., k. 22

F. Odczyty38. *Rozwój historyczny gospodarstwa społecznego*

Tekst odczytu popularno-naukowego w ramach Oświaty Dorosłych w miastach wielkopolskich

1945, masz. z popr. rkp., l., k. 19

39. *Ekonomiczne przesłanki organizacji przebiegów towarowych**Koncepcja obrotu towarowego w ujęciu przestrzennym**Uwagi o planowaniu przestrzennym obrotu towarowego**W sprawie założeń polityki cen*

Teksty odczytów w PTE Oddział Poznań, Pododdział w Bydgoszczy, Oddział Łódź 1949–1965, masz. z popr. rkp., l., k. 40

Druk (poz. 4): „Roczniki i Sprawozdania. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu” za rok 1957/1958, s. 219–227.

40. *Znaczenie wkładu badań naukowych nad skupem*

Tekst odczytu inauguracyjnego wygłoszonego na inauguracji roku akademickiego 1954/1955 AE w Poznaniu (01.10.1954)

1954, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 15

41. *Rozwój miasta Poznania w najbliższych latach i jego efekty dla mieszkańców Ziemie Zachodnie w działalności Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego*
 Teksty odczytów i streszczenie
 1959, 1974, masz., masz. z popr. rkp., l., k. 11
42. *Ogólne założenia prawidłowego rozwoju i lokalizacji sieci detalicznej Zagadnienie lokalizacji sieci detalicznej przedsiębiorstw handlowych*
 Teksty odczytów na zebraniu PTE (23.01.1960) i na Targach Krajowych w Poznaniu (1962)
 1960, 1962, rkp., masz., l., k. 20
 Druk (poz. 1): „Z Zagadnień Postępu Organizacyjno-Technicznego w Handlu. Materiały Ośrodka Konsultacji Handlowej Instytutu Handlu Wewnętrznego”, R. 1962, nr 2, s. 3–19
 (poz. 2): „Roczniki i Sprawozdania. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu” za rok 1959/1960, s. 138–140
43. *Poznań dawny i obecny*
 Tekst odczytu w Polskim Radiu (04.12.1962)
 1962, rkp., masz., l., k. 12
44. *Twórczość prof. Edwarda Taylora*
Twórczość naukowa Oskara Lange
 Teksty odczytów w oddziałach PTE w Bydgoszczy, Koszalinie, Ostrowie i Pile
 1964, 1966, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 27
45. *O właściwą koncepcję analizy ekonomicznej*
O właściwą koncepcję analizy ekonomicznej przedsiębiorstwa
 Teksty odczytów w oddziałach PTE
 1965–1966, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 10
46. *Myśl ekonomiczna w Wielkopolsce (Myśl gospodarcza w Wielkopolsce)*
Przedstawiciele pozytywizmu gospodarczego w Wielkopolsce pod zaborem pruskim Wielkopolska jako ośrodek twórczej myśli gospodarczej
 Teksty odczytów na akademii z okazji 25-lecia Oddziału Wojewódzkiego PTE w Poznaniu (23.10.1972) i w Pałacu Działyńskich w Poznaniu (03.12.1973)
 1966-1973, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 64
 Druk (poz. 1): „Roczniki Ekonomiczne”, T. 20: 1967/1968, s. 239–267
47. *Na marginesie projektu ustawy o handlu wewnętrznym, gastronomii, usługach i rzemiośle*
Poznaj literaturę polską o handlu wewnętrznym
Rodzaje popytu konsumpcyjnego a organizacja handlu wewnętrznego
Teoretyczne podstawy działania handlu wewnętrznego
 Teksty i konspekty odczytów na posiedzeniach Komisji Nauk Ekonomicznych PTPN i Sekcji Ekonomiki Obrotu Towarowego PTE w Poznaniu (20.10.1978)
 1966–1978, rkp., masz., l., k. 7
48. *Wykłady o Poznaniu* – cykl odczytów (prelekcji) organizowanych przez TMMP
 Teksty i konspekty odczytów
 1970–1986, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 232, zob. aneks 2

49. *Osiągnięcia nauk ekonomiczno-handlowych w Poznaniu w XXX-leciu PRL (Dorobek nauk ekonomiczno-handlowych w Poznaniu w trzydziestoleciu 1945–1975)*
Rozwój nauk ekonomicznych w poznańskim ośrodku naukowym w XXX-leciu PRL
Wkład uczonych poznańskich w rozwój myśli ekonomicznej
Teksty i streszczenia odczytów na zebranie Sekcji Obrotu Towarowego PTE Oddział Wojewódzki w Poznaniu (13.12.1974), Kole Bankowców PTE w Poznaniu (24.10.1974), w AE w Poznaniu (1976)
1974–1976, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 17
Druk (poz. 1) „Poznańskie Roczniki Ekonomiczne”, T. 27: 1974, s. 199–227
50. *Studia handlowe na Akademii Ekonomicznej w Poznaniu*
Sylwetki zasłużonych zmarłych profesorów Akademii Ekonomicznej w Poznaniu
Sylwetki zmarłych profesorów uczelni
Teksty odczytów na otwarciu Zjazdu Absolwentów z okazji Jubileuszu 50-lecia AE w Poznaniu (01.10.1976) oraz w Kole Absolwentów AE w Poznaniu i Bydgoszczy (styczeń i maj 1976),
1976, masz., masz. z popr. rkp., l., k. 80
51. *PTPN i jego rola w rozwoju nauki i kultury w Wielkopolsce*
Studwudziestopięciolecie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Teksty odczytów w Poznaniu (18.10.1982) i Kościanie (28.02.1984)
1982, 1984, rkp., masz. z popr. rkp., l., k. 82
Druk (poz. 2): „Nauka Polska”, R. 30: 1982, nr 4, s. 75–84

G. Przemówienia, mowy, wystąpienia, glosy w dyskusji, podsumowania sesji, zagajenia, rozmowy i pogadanki, foldery wystaw, recenzje itp.

52. *Przemówienie Rektora Prof. Dr Zbigniewa Zakrzewskiego na okazji inauguracji w roku akademickim 1959/60 w dniu 10 października 1959 r.*
Przemówienie wygłoszone przez Rektora Prof. Dr Zbigniewa Zakrzewskiego w dniu 10 września 1960 r. z okazji inauguracji roku akademickiego 1960/61
Przemówienie wygłoszone przez Rektora Prof. Dr Zbigniewa Zakrzewskiego w dniu 9 września 1961 r. z okazji inauguracji roku akademickiego 1961/1962
Przemówienie inauguracyjne wygłoszone z okazji Sesji XV-lecia Instytutu Handlu Wewnętrznego w dn. 10.06.1965
Teksty
1959–1965, masz. z popr. rkp., l., k. 92
53. Przemówienia okolicznościowe
Teksty, relacja z uroczystości, zaproszenia, dokumentacja fotograficzna
1959–1986, rkp., masz., masz. z popr. rkp., druk, l., k. 65, fot. 21, zob. aneks 3
54. Przemówienia oraz mowy żałobne i pogrzebowe
Teksty, dowód nadania
1964–1986, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 22, zob. aneks 4
55. *Proces poznawczy w świetle dzieła A. Smitha*
Tekst wystąpienia na zebraniu Sekcji Teorii Ekonomii PTE (20.12.1976),
korespondencja
1976, masz. z popr. rkp., l., k. 13

56. Wystąpienia okolicznościowe
Teksty, zaproszenia
1985–1990, rkp., masz. z popr. rkp., druk, l., k. 21, zob. aneks 5
57. Głos w dyskusji o perspektywach rozwoju gospodarczego m. Poznania
Głos w dyskusji o prawidłowy przebieg realizacji docelowego kształtu miasta
Głos w dyskusji na Konferencji Dydaktyczno-Wychowawczej
Teksty głosów w dyskusjach na Sesji Naukowej WSE w Poznaniu (1965), Sesji Naukowej na temat Aglomeracji Wielkomięjskich (1972) oraz Konferencji Dydaktyczno-Wychowawczej w Gułtowach (8–9.12.1978)
1965–1978, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 13
58. *Podsumowanie Sesji Popularno-Naukowej Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania zorganizowanej w dniu 12.12.1972 z okazji Jego Jubileuszu*
Zagajenie konferencji naukowej pt. Początki kultury chrześcijańskiej w Polsce w X wieku zorganizowanej przez Komisję Historyczną i Teologiczną PTPN (23–24.11.1984)
Teksty, program konferencji
1972, 1984, masz. z popr. rkp., druk, l., k. 6
59. *Pogadanka o Beethovenie* w auli WSE dla pracowników i studentów
Rozmowa [Macieja Kubiaka] z panem profesorem Zbigniewem Zakrzewskim przeprowadzona 31 grudnia 1988 r. w mieszkaniu Pana Profesora [o ks. prałacie Aleksandrze Woźnym 1910–1983]
Tekst pogadanki i rozmowy
1952, 1988, rkp., masz., masz. z popr. rkp., l., k. 18
60. *Bank Emisyjny w Krakowie 1939–1944 (Obieg biletów Banku Emisyjnego Rozporządzenie o Banku Emisyjnym w Polsce)*
Wystawa Zbigniewa Graczyka w Gorzowie Wielkopolskim
Brygier Jan: *Tak było w moim życiu* (Poznań 1988)
Tekst rozporządzenia, folderu wystawy i recenzji
1944–1988, rkp., masz., l., k. 11
Druk (poz. 3): „Życie i Myśl”, 1988, nr 12, s. 78–79

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ

61. Ministerstwo Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki
Programy nauczania przedmiotów *Ekonomika handlu wewnętrznego i Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw handlowych* oraz *Uwagi do projektu reorganizacji wyższych studiów ekonomicznych*
1971–1973, rkp., masz., l., k. 6
62. Spółdzielczy Instytut Naukowy
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział Wojewódzki w Poznaniu
Wnioski na ogólnopolską sesję naukową na temat czynników rozwoju nowoczesnego miasta, korespondencja
1962–1972, rkp., masz., l., k. 4

63. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Informacje dot. członkostwa, uzasadnienia kandydatur na członka, protokół z dyskusji nad tezami referatu Z. Z., korespondencja
1953–1993, rkp., masz., kkp., l., k. 23
64. Sympozjum z okazji 100-letniej rocznicy urodzin i 20-letniej rocznicy zgonu Edwarda Taylora zorganizowane przez PTPN (14.11.1984)
Zagajenie, abstrakt i fragment referatu, sprawozdanie, relacja i protokół z sympozjum, zaproszenia
1984, rkp., masz., masz. z popr. rkp., druk, l., k. 38
65. *Uwagi o pracy F. Wiśniewskiego do Zeszytów Naukowych*
Bernard Ryszard: *Kryteria doboru i rozwój reprezentantów w polskich indeksach cen towarów i usług nabywanych przez ludność*
Braun Janina: *Zmiany asortymentu i gatunku reprezentantów w indeksach cen towarów nabywanych przez ludność*
Uwagi o pracy, oceny prac magisterskich
1957, 1966, rkp., masz., l., k. 4

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

66. Dokumenty i fotografie osobiste
Życiorysy, ankiety personalne, wykaz odznaczeń, wnioski o odznaczenie orderami, autograf, fotografie indywidualne
1958–1992, rkp., masz., kkp., wydruk komputerowy, l., k. 15, fot. 4
67. Publikacje
Bibliografia prac naukowych i popularno-naukowych z lat 1929-1992
1990–1992 i b.d., masz., kkp., l., k. 49
68. Materiały dotyczące zgonu i pogrzebu
Nekrologi prasowe, druk okolicznościowy
1992–2002, rkp., druk, kkp., l., k. 12

IV. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

69. Zbigniew Zakrzewski
Artykuły i notki prasowe, fragmenty tekstu, korespondencja
1977-2012, rkp., kkp., druk, l., k. 35

V. MATERIAŁY RODZINNE

70. Ksawery Zakrzewski (1876–1915) – ojciec
Janina z Dygatów Zakrzewska (1878–1941) – matka
Teksty życiorysów i artykułów, notatki
1916–2012, rkp., kkp., wydruk komp., l., k. 45

71. Elżbieta Zakrzewska-Donimirska i jej rodzina – żona
 Stanisław Zakrzewski (1951–1998) – syn
 Jolanta Zakrzewska (ur. 1977) – wnuczka
 Hasła ze słowników biograficznych, nekrologi, notatki
 1998 i b.d., rkp., kkp., l., k. 16, fot. 1

VI. ZAŁĄCZNIKI

72. *Wybrane zagadnienia gospodarcze handlu zagranicznego*
 Skrypt z wykładów w Szczecinie w roku akademickim 1947/48
 1948, rkp., masz. pow., sz., k. 33
 Druk: Szczecin 1948
73. *Ekonomika handlu.*
 Tekst rozdziału *Skup produktów rolnych*, okładki, strony tytułowe, spisy treści
 1954-1961, rkp., druk, l. i sz., k. 33
 Druk: Warszawa 1956–1961
75. *O pracy doktorskiej w naukach ekonomicznych*
 Tekst
 1971, druk, sz., k. 17
75. *Ulicami mojego Poznania*
 Teksty artykułów
 1983, druk, l., k. 12
 Druk: „Wprost”, 1983

ANEKS 1

J. 19. *Encyklopedia ekonomiczno-rolnicza*

Teksty haseł publikowanych:

1. *Ekonomika obrotu towarowego*
2. *Handel detaliczny*
3. *Handel hurtowy*
4. *Handel wewnętrzny*
5. *Koszty handlowe*
6. *Koszty handlu wiejskiego*
7. *Koszty sprzedaży*
8. *Masa towarowa*

Teksty haseł niepublikowanych:

1. *Koszty cyrkulacji*
2. *Pośrednictwo w handlu*

ANEKS 2

J. 48. *Wykłady o Poznaniu*

1. *Dworzec poznański*

2. *50 lat Akademii Ekonomicznej w Poznaniu*
3. *Spacerkiem po dawnej Ogrodowej*
4. *60 lat Akademii Ekonomicznej w Poznaniu*
5. *Szlakiem dawnych Wałów*
6. *Z przeszłości Gimnazjum przy Strzeleckiej – na 60-lecie szkoły*
7. *Z przeszłości Jeżyc*
8. *Z przeszłości placu Młodej Gwardii i jego sąsiedztwa*

Druk (poz. 3) „Nurt”, R. 1982, nr 6, s. 6–9.

(poz. 6) *Gimnazjum w latach 1920–1939*, [w:] *60 lat pracy dydaktyczno-wychowawczej. III Liceum Ogólnokształcące imienia Marcina Kasprzaka w Poznaniu*. Oprac. zbiorowe pod red. Tadeusza Filipiaka. Poznań 1980, s. 14–27.

(poz. 8) jako: *Plac Młodej Gwardii i okolice*, „Wprost”, 1983, nr 32, s. 21–23

ANEKS 3

J. 53. Przemówienia okolicznościowe

1. Przemówienie na uroczystości jubileuszu 75-lecie urodzin i 50-lecia pracy naukowej Profesora Edwarda Taylora (1959)
2. Przemówienie w imieniu PTPN na Walnym Zgromadzeniu Polskiego Towarzystwa Filologicznego i Sesji poświęconej 2000. rocznicy śmierci Wergiliusza (Kiekrz 11.10.1981)
3. Przemówienie i zagajenie wygłoszone na Walnym Zebraniu PTPN z okazji 125-lecia PTPN (19.10.1982)
4. Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci Pawła Edmunda Strzeleckiego wybitnego uczonego geografa i geologa rodem z Wielkopolski na dziedzińcu PTPN (08.10.1984)
5. Przemówienie wygłoszone w gmachu Collegium Minus UAM na uroczystości odsłonięcia tablicy ku uczczeniu pamięci prof. dr Edwarda Taylora (25.10.1986)
6. Przemówienia Prezesa PTPN na uroczystości odsłonięcia tablicy ku czci ks. prof. Szczęsnego Dettloffa na dziedzińcu PTPN (04.11.1986)

ANEKS 4

J. 54. Przemówienia oraz mowy żałobne i pogrzebowe

1. *Mowa nad mogiłą prof. Edwarda Taylora* (1964)
2. Przemówienie na uroczystości pożegnania śp. prof. Janusza Szpunara (1974)
3. Mowa pogrzebowa wygłoszona nad trumną śp. inż. Ignacego Kaczmarka, długoletniego prezesa i członka honorowego Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania (03.12.1975)
4. Przemówienie wygłoszone na Senacie Żałobnym UAM poświęconym pamięci prof. Zdzisława Kaczmarczyka (14.08.1980)
5. *Na uroczystości żałobnej Senatu Uczelni w dn. 6.8.1982* [poświęconej pamięci prof. Seweryna Kruszczyńskiego]
6. Przemówienie nad mogiłą śp. prof. dr Mariana Paluszkiewicza wygłoszone na pogrzebie (28.06.1983)
7. Mowa żałobna poświęcona pamięci doc. Leona Gattnera na posiedzeniu żałobnym Senatu AE w Poznaniu (19.08.1983)

8. Przemówienie wygłoszone na uroczystym żałobnym pożegnaniu śp. prof. Alfreda Ohanowicza w Westybulu Collegium Minus UAM w Poznaniu w imieniu PTPN (26.03.1984)
9. Wystąpienie na pożegnaniu śp. prof. Izabeli Dąbskiej w Westybulu Collegium Minus UAM w Poznaniu (01.09.1984)
10. Wystąpienie Z. Z. w imieniu Przyjaciół i Kolegów Zmarłego oraz z ramienia PTPN na żałobnym Senacie poświęconym pamięci prof. dr habil. Władysława Rusińskiego (22.08.1986)

ANEKS 5

J. 56. Wystąpienia okolicznościowe

1. Wystąpienie w imieniu PTPN na uroczystości nadania prof. Władysławowi Kuraszkiewiczowi tytułu doktora honoris causa (1985)
2. Wystąpienie na Walnym Zebraniu KIK (24.11.1987)
3. Wystąpienie na uroczystości odnowienia doktoratu prof. dr hab. Zygmunta Nowakowskiego (01.12.1987)
4. *Wspomnienie o Wacławie Zembruskim* – wystąpienie w telewizji regionalnej (05.02.1990)
5. Wystąpienie na Jubileuszowym Zjeździe Członków Stowarzyszenia Absolwentów AE w Poznaniu z okazji 60-lecia Stowarzyszenia (22.09.1990)
6. *Z moich doświadczeń* wystąpienie na zebraniu w AE w Poznaniu (1990)
7. Wystąpienie w „Domu Polonii” w Poznaniu w związku z przyznaniem Z. Z. Nagrody im. Edwarda Raczyńskiego (28.01.1992)